

Handläggare: Ulf Carlsson
Dnr 102/156/06

Idrottsnämnden

IdN 2006-03-21
Nr 10

Underlag till budget för 2007 och inriktning för 2008 och 2009

Förslag till beslut

Idrottsförvaltningen föreslår att idrottsnämnden beslutar

1. att godkänna förvaltningens förslag till budget för år 2007 och inriktning för åren 2008-2009,
2. att hemställa hos kommunfullmäktige om utökad budget för kapitalkostnader om 8,9 mkr år 2007,
3. att hemställa hos kommunfullmäktige om utökad budget för drift av Hjulstahallen om 2,5 mkr från år 2008,
4. att hemställa hos kommunfullmäktige om utökad planeringsram för investeringar om 150 mkr årligen fr.o.m. 2007, samt
5. att förklara paragrafen för omedelbart justerad

Kjell Karlsson

Inledning

Enligt stadens anvisningar skall nämnderna lämna ett underlag till kommunstyrelsen inför det centrala budgetarbetet. Utgångspunkten för nämndens budgetunderlag är kommunfullmäktiges budget 2006 med inriktning för åren 2007 och 2008. Även resultatet av nämndens verksamhet under år 2005 skall beaktas.

Budgetunderlaget skall redovisas på en övergripande nivå och främst beskriva trender, utvecklingstendenser, strukturella frågor, större avvikelser jämfört med budget 2006 samt omstrukturering och investeringsbehov. Förväntade större avvikelser för år 2007 ska kommenteras. Nämnderna ska också beskriva kända förändringar avseende åren 2008 och 2009. För ökade nettokostnader skall förslag till åtgärder beskrivas.

Nämndernas strategiska frågor under perioden skall redovisas under respektive kommunfullmäktiges inriktningsmål.

Underlag för budget 2007 och inriktning för 2008 och 2009

Av stadsledningskontorets anvisningar framgår att budgetunderlaget ska hållas inom de ekonomiska ramar som fastställdes för åren 2007 och 2008 i budget 2006. Dessa ramar bygger på det underlag nämnden lämnade till kommunstyrelsen i mars 2005. Det innebär att de förändringar som skett efter detta och som påverkar perioden 2007-2009 inte är beaktade.

Under 2005 fastställde idrottsnämnden ett nytt idrottspolitiskt program. I programmet fastslås idrottsrörelsens stora betydelse för människors välbefinnande, men också stadens roll som en av flera aktörer inom folkhälsoområdet.

Nämndens ekonomiska förutsättningar har under senare år varit relativt goda. En avgörande förutsättning för idrottsnämndens möjlighet att bibehålla oförändrad verksamhet är dock en fortsatt positiv intäktsutveckling inom simhallarnas verksamheter. Främst är det de ökade energikostnaderna som medför stora finansieringsbehov, tillsammans med ökade lönekostnader. Mellan åren 2001-2005 ökade enbart energikostnaderna med 42 %, motsvarande 18,8 mkr, och för 2006 beräknas en ökning med ytterligare minst 7 mkr. Viss del av denna ökning orsakas av att nya anläggningar tagits i drift, men i huvudsak beror ökningen på höjda energipriser. Finansiering av kostnadsökningar i denna storleksordning har bara varit möjligt genom den successiva ökningen av simhallarnas intäkter och genom att nämnden tillförts extra medel i budgeten. Om utvecklingen av entréintäkterna skulle plana ut eller försämrats istället för att fortsätta öka skulle det medföra väsentliga svårigheter för nämnden att finansiera kommande kostnadsökningar. För att balansera budgeten skulle då höjda taxor och relativt omfattande besparingar vara nödvändigt. Så omfattande besparingar skulle oundvikligen även påverka verksamhetsutbudet.

Förvaltningen föreslår inga specificerade besparingsåtgärder för att täcka ökade driftkostnader utan beskriver endast storleksordningen på resursbristen. Förvaltningen bedömer att de besparingar som skulle kunna bli aktuella är minskad bemanning, minskat fastighetsunderhåll, minskade energikostnader genom förkortad issäsong och lägre vattentemperatur samt höjning av taxorna för planhyror och entreavgifter i simhallarna. I verksamhetsplanen för 2006 gjordes relativt stora besparingar inom centrala avdelningar för att finansiera ökade kostnader samt besparingsbeting i budgeten, medan fastighetsunderhållet kunde behållas på samma nivå som 2005.

En fortsatt ökning av energikostnaderna i samma takt som under de senaste åren skulle medföra ökade kostnader under budgetperioden om cirka 15-20 mkr, och ökade lönekostnader motsvarande 2 % årligen medför ökade kostnader om cirka 11 mkr. En fortsatt minskning av underhållsanslaget för att täcka ökade driftkostnader är inte en acceptabel utveckling. Följande räkneexempel kan tydliggöra vad som krävs i åtgärder för att täcka resursbristen. En höjning av taxorna med 20 % skulle ge cirka 20 mkr i ökade intäkter vid oförändrad verksamhetsvolym, men en så omfattande taxehöjning skulle med all sannolikhet även påverka besöksantalet i simhallarna och även nyttjandet i övriga anläggningar. Om resursbristen enbart skulle täckas med minskad bemanning innebär det en minskning av antalet tjänster med cirka 70, en minskning av antalet tillsvidareanställda med 17 %. Även om en kombination av ovanstående alternativ skulle väljas så skulle resultatet enligt förvaltningens mening ge oacceptabla konsekvenser, med sämre skötselstandard, färre besök och stängda/obemannade anläggningar.

Nämnden har under senare år haft en relativt omfattande investeringsverksamhet. Utöver det årliga anslaget för reinvesteringar har nämnden tillförts ytterligare medel för upprustning och nyinvesteringar i idrottsanläggningarna. Nämndens genomförda investeringsvolym har under de senaste två åren legat omkring cirka 200 mkr årligen.

Förvaltningen beräknar att den planeringsram om 300 mkr för upprustning och nyinvesteringar i idrottsanläggningar som ingått i budgeten under åren 2004-2006 till största delen kommer att vara förbrukad i slutet av 2006. Den årliga ramen om 50 mkr för reinvesteringar enligt plan förväntas vara oförändrad under planperioden. Den satsning på utbyggnad av konstgräsplaner om totalt 124 mkr som startade under 2005, kommer till stor del att genomföras under 2006, men kommer även att fortsätta under 2007. Huvuddelen av de ersättningsanläggningar som finansieras inom anslaget om 59 mkr för exploateringsprojekt i budget 2006 beräknas påbörjas under året men flera av projekten kommer att slutföras först under 2007. Även upprustningen av Stora Essingens IP som ingick i budget för 2005 beräknas slutföras först 2007.

Under planeringsperioden investerar nämnden i ett antal nya anläggningar som successivt kommer att tas i drift. I början av perioden beräknas den nya Hässelbyhallen och totalt 17 nya konstgräsplaner, där huvuddelen av investeringen sker 2006, kunna tas i drift. Under 2007 beräknas den nya Hjulstahallen färdigställas. På grund av stora svårigheter i planprocessen har byggnationen av den nya Skanstullshallen förskjutits i flera år, men beräknas nu kunna genomföras och tas i drift i slutet av budgetpe-

ridoden. I budget 2006 tillfördes nämnden också medel för en ny ridanläggning i Sättra vilken beräknas kunna färdigställas under perioden.

Under 2006 påbörjas projektering för uppförande av en ny sim- och idrottshall i Skarpnäck. Om den nya anläggningen skall uppföras under planeringsperioden måste nämnden tillföras medel för genomförande. Kostnaden för en kombinerad sim- och idrottshall kan preliminärt uppskattas till cirka 150-200 mkr.

Förvaltningen fortsätter samarbetet med markkontoret att skapa möjligheter till bostadsbyggnation på delar av idrottsmark som bedöms möjlig att avstå till annat ändamål. Områden som är aktuella under budgetperioden är bollplanerna i Axelsberg, Bandhagens skola, Gröndal/Vinterviken, Västertorp/Hägerstensåsen, Abrahamsberg/Olofslund samt Bromstens idrottsplats. Förhandlingar om ersättning för dessa områden pågår, varför inga belopp kan anges i detta läge.

Inom staden pågår planering för bostadsexploatering i helt nya stadsdelar, bl.a. Norra Stationsområdet, Frihamnen/Loudden och Hjorthagensområdet. Förvaltningen ser det som mycket viktigt att även ytor för idrottsanläggningar och motionsaktiviteter tas med redan i inledande programsleden i dessa planprocesser. Planerade skolor måste få idrottsanläggningar i nära anslutning, men även utan nya skolor måste nya bostadsområden tillföras idrottsanläggningar som del i skapande av livskvalitet. Det gäller anläggningar både för spontant och organiserat idrottande, såväl inom- som utomhus.

Nämndens ansvarsområde

Idrottsnämnden skall främja idrott och friluftsliv för stadens invånare. Kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet under åren 2006-2008 är att öka möjligheterna för alla stockholmare oavsett kön, ålder, etnisk och social bakgrund att kunna utöva idrott och motion utifrån egna önskemål och förutsättningar.

Idrottsnämnden ansvarar för stadens idrotts- och friluftsverksamhet samt stadens bidragsgivning och stöd till föreningar. Idrottsnämnden svarar även för förvaltning av stadens anläggningar för idrott, bad och motion. Inom nämndens verksamhet ingår att anordna fritidsverksamhet för barn och ungdomar med funktionshinder. Nämndens verksamhet styrs bland annat av ett reviderat Idrottspolitiskt program som fastställdes av idrottsnämnden 2005. Programmet kommer även att behandlas av kommunfullmäktige under 2006.

Förbättra välfärden och den kommunala verksamheten

Folkhälsoperspektivet är grundläggande för idrottsnämndens verksamhet. Inom sitt ansvarsområde medverkar nämnden till att de nationella folkhälsomålen uppnås, och särskilt målet om ökad fysisk aktivitet. Det sker genom att verksamhetsutbudet inriktas på att stödja ett rikt och varierat idrottsliv för alla åldersgrupper, även om barn och ungdomar och underrepresenterade grupper även i fortsättningen prioriteras. Det sker genom ekonomiskt stöd till idrottsrörelsen i Stockholm, i nämndens egna verksamheter i sim- och idrottshallarna, genom fördelning av tider för idrottsföreningar,

genom 0-taxa för den organiserade barn- och ungdomsidrotten och genom investeringar i idrottsytor.

Det är viktigt att staden fortsätter att utveckla verksamhetsutbudet på baden så att de svarar upp mot de behov och önskemål som finns om ett aktivt motionerande för alla grupper. Alla idrottsanläggningar bör göras tillgängliga för funktionshindrade, både fysiskt och socialt, samtidigt som speciella satsningar för handikappidrotten bör genomföras. Under 2006 ska sim- och idrottshallen vid Bromma sjukhus tas i drift som ett Idrottens Hus för handikappidrotten med Stockholms Handikappidrottsförbund som ansvarig för driften.

Simundervisningen är en viktig uppgift för idrottsförvaltningen. Under 2006 beräknas 21 500 elever få simundervisning, och cirka 150 barn beräknas delta i aktiviteter för överviktiga/inaktiva barn och ungdomar. Särskilda aktiviteter som kvinnotider i baden, kvinnogympa, simskola m.m. erbjuds också underrepresenterade vuxna grupper, som kvinnor med annan etnisk bakgrund. Under 2005 hade simhallarna totalt 3 miljoner besök, en ökning med 2 % jämfört med 2004. Friskvårdsaktiviteter som gympa, aerobics och spinning hade under 2005 cirka 1 179 000 besök, och antalet deltagare som motionerar eller genomför sin rehabilitering på recept uppgick till 393 under 2005. Stadens sim- och idrottshallar och bad blir alltmer friskvårdsanläggningar där alla åldersgrupper och kategorier samlas för att få eller upprätthålla en god hälsa. Tydliga kvalitetsgarantier och en aktiv kundkontakt är viktiga inslag för att upprätthålla rätt verksamhet och en god kvalitet i verksamhetsutbudet.

Förvaltningens ambition är att alla nya anläggningar skall vara tillgängliga både för aktiva och för publik, att äldre anläggningar successivt görs tillgängliga och att speciella anläggningar skapas tydligt anpassade för olika handikappidrotter, exempelvis idrottens hus vid Bromma sjukhus och goalball i Gubbängens idrottshall. Tillgänglighetsperspektivet ingår i varje projekt och har en hög prioritet hos projektansvariga, och vid speciella fall utnyttjas även extern expertis.

Samverkan med idrottsrörelsen

Idrottsnämnden ansvarar för stöd till föreningslivet i Stockholm. Bidragsgivningen vänder sig till idrottsklubbar, religiösa föreningar, nykterhetsorganisationer, politiska ungdomsorganisationer, scouter med flera. Bidragsgivningen som omfattar allt från 0-taxa till medlemsaktivitetsbidrag, lägerbidrag, ledarutbildningsbidrag, lokalkostnadsbidrag till drifts- och investeringsbidrag vänder sig till åldersgruppen 7-20 år. Under 2006 utgör den totala bidragssumman cirka 57 miljoner kronor.

Föreningslivet står för det i särklass största fritidsutbudet i Stockholm. Cirka 65 % av mellanstadiebarnen, 55 % på högstadiet och cirka 45 % av gymnasieeleverna är aktiva i Stockholms föreningsliv. Av dessa tillhör huvuddelen idrottsföreningar. Idrottens bredd i Stockholm kan på ett bra sätt exemplifieras med att Stockholms Idrottsförbund består av 66 specialdistriktsidrottsförbund med sammanlagt 2 900 medlemsföreningar. Ojämförligt störst idrott är fotbollen med 17 % av föreningarna och med 25 % av redovisad verksamhet. Som god två kommer basket med 7 % av före-

ningarna och 11 % av verksamheten. De minsta idrotterna är landhockey, biljard och klättring som sammanlagt består av fem föreningar.

Vid en jämförelse mellan idrottsföreningar och övrigt föreningsliv har idrotten cirka 60 % av föreningarna, 80 % av medlemmarna och 85 % av den genomförda verksamheten. Av de bidragsberättigade medlemmarna är cirka 40 % flickor. Inom gruppen övriga föreningar är andelen flickor dock större. Antalet föreningar som får bidrag från förvaltningen har de senaste åren legat på cirka 550. Antalet bidragsberättigade medlemskap (7-20 år) uppgår till cirka 95 000 och antalet redovisade medlemsaktiviteter är 4,4 miljoner per år.

Sett över den senaste tjugoårsperioden har antalet föreningar med bidrag minskat från 1 100 till cirka 550 föreningar, varav cirka 60 % är idrottsföreningar. Antalet medlemmar i åldern 7-20 år inom det totala föreningslivet har under samma period minskat från cirka 165 000 till cirka 95 000, i viss del till följd av sänkt bidragsålder från 25 till 20 år. Trots detta är andelen föreningsaktiva ungdomar i Stockholm i ett internationellt perspektiv mycket hög. De tiotusental ideellt arbetande föreningsledarna har en stor betydelse för barns och ungdomars fritid och en viktig fostrande roll. Regeringens uppdrag till Riksidrottsförbundet att satsa på idrottsföreningarnas barn- och ungdomsverksamhet i satsningen "Ett handslag med idrotten" har bl.a. som målsättning att öka samverkan mellan skolan och idrotten. Ett syfte är att öka barns möjligheter till idrottsaktiviteter i anslutning till skoltid och ge barn och ungdomar möjlighet att välja en idrott som passar. Barnen ska inspireras till att gå vidare till föreningslivets aktiviteter efter skoltid. Projektet Handslaget skall pågå i fyra år och bygger på att varje stadsdelsförvaltning bildar ett nätverk mellan berörda föreningar, skolor och förvaltning.

Utöver utövning av idrott inom idrottsföreningarnas verksamheter finns en tendens till förskjutning från föreningsaktiviteter mot mer individuell idrottsutövning som bl.a. visar sig genom det ökande intresset för den gym- och friskvårdsverksamhet som bedrivs inom sim- och idrottshallarna.

Stockholms Idrottsförbunds program "Den goda idrotten" svarar väl upp emot kommunens ambitioner inom idrottsområdet och utgör en god plattform för en samverkan mellan kommunen och idrottsrörelsen. Tiotusentals ledare bedriver en idrottsverksamhet för barn och ungdomar i alla åldrar. Idrottsrörelsen är den viktigaste faktorn för en god folkhälsa i Stockholm, och för skapandet av en aktiv och rolig fritid för barn och ungdomar. Det stödjer staden genom att upplåta ett stort antal idrottsanläggningar för både inomhus- och utomhusidrott och genom ekonomiska bidrag. Den organiserade idrotten behöver dock även kompletteras av stadens eget verksamhetsutbud genom idrottsförvaltningens verksamhet, skolornas schemalagda idrottsverksamhet och tillgång till spontanidrottsytor.

Medarbetarna

Kompetensförsörjning

I förvaltningen finns 78 anställda födda på 1940-talet, vilket innebär att många av förvaltningens medarbetare kommer att avgå med ålderspension under den kommande tioårsperioden. Medelåldern är högst vid de centrala avdelningarna samt vid driftavdelningen idrott ute. Möjligheterna att externt rekrytera nya yngre medarbetare är i dagsläget mycket goda, bl.a. på grund av att förvaltningens verksamhet är attraktiv för arbetssökande samt den nu rådande arbetsmarknadssituationen. Konsekvenserna av stadens nya utvecklingsavtal och eventuella kommande omorganisationer kan dock förhindra möjligheterna till att sänka medelåldern.

Förvaltningen har satsat på en generationsväxling, främst vid driftavdelningens idrottshallar och inom utomhusidrotten där medelåldern är hög, och inom de områdena finns inte heller någon utbildning inom gymnasieskolan. De ungdomsprojekt som förvaltningen för närvarande medverkar i är finansierade av Kompetensfonden. De projekten har slagit mycket väl ut, och fem ungdomar har fått anställning inom förvaltningen. Förutsättningen för att kunna fortsätta satsningen på att ge ungdomar handledd praktik under en längre period och möjlighet till arbete i förvaltningen är att medel för detta kan avsättas i kommande budgetar.

Sjukfrånvaro

Förvaltningen bevakar och initierar rehabiliteringsutredningar och arbetar därmed med rehabilitering på det sätt som Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket kräver. Under året kommer förvaltningen tillsammans med företagsläkare att genomföra en diagnosanalys. Genom en analys av sjukfrånvaron hos medarbetarna vill förvaltningen bilda sig en uppfattning om sjukfrånvarons bakomliggande orsaker. Därigenom ges möjlighet att rikta insatser för att på ett effektivt sätt kunna minska sjukfrånvaron. Det kan handla om en överrepresentation av sjukskrivningar och enskilda diagnoser i vissa yrkeskategorier och/eller åldrar.

Ledarstrategi

Under planeringsperioden avgår en chef ur ledningsgruppen med ålderspension. Övriga sex chefer förväntas inte vara aktuella för ålderspension under budgetperioden.

Löner

Idrottsförvaltningen har påbörjat ett arbete med arbetsvärdering (BAS), vilket ger möjlighet att upptäcka och åtgärda oskäligen löneskillnader. Kartläggningen beräknas kunna avslutas under 2006.

Jämställdhet och mångfald

För att leva upp till förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan 2006 bör en utvärdering av pågående jämställdhets- och mångfaldsarbete göras. Medarbetarenkäten "Spårhunden" (från hösten 2005) kan visa på tänkbara områden för insatser. Jämställdhetsgruppen kommer tillsammans med ledningsgruppen att prioritera vilka insatser inom detta område som ska vidtas.

Utvecklingsfrågor

Nytt kassa- och entrésystem

Under 2006 planeras en upphandling genomföras av ett nytt kassa- och entrésystem för förvaltningens simhallar. I systemet skall även finnas funktioner för bokning av aktiviteter i simhallarna och simskoleverksamhet. Det nya systemet kommer successivt att införas på förvaltningens anläggningar, och genomförandet beräknas kunna slutföras under 2007. I nämndens investeringsbudget för 2006 ingår 10 mkr för byte av entrésystem, och preliminärt beräknas cirka 5 mkr av kostnaden belasta år 2007.

Översyn av ansvar mm för skolidrottshallar

Under 2004-2005 har en översyn av ansvar, resursutnyttjande och samverkan kring gymnastik- och skolidrottshallarna genomförts. Som en följd av översynen förväntas kommunfullmäktige under våren 2006 fatta beslut om överförande av ägandet av cirka 10 skolidrottshallar från SISAB till idrottsnämnden. Förändringen innebär att förvaltningen som tidigare hyrt tider i hallarna kvällstid och helger för föreningsverksamhet, istället hyr ut tider i hallarna dagtid till kommunala och privata skolor som nyttjar hallarna för gymnastikundervisning.

Överföringen sker fr.o.m. den 1 januari 2007. De ekonomiska effekterna är ännu inte klarlagda men kommer att beaktas av stadsledningskontoret i samband med budget 2007. Underhållsbehovet i de aktuella hallarna är stort om hallarna skall kunna likställas med idrottsnämndens övriga hallar. En inventering kommer att genomföras under våren, men förvaltningen har preliminärt uppskattat att medelsbehovet för att åtgärda eftersatt underhåll i hallarna uppgår till cirka 100 mkr.

Arbetstider m.m. inom utomhusanläggningarna

Verksamheten inom förvaltningens utomhusanläggningar har successivt utvecklats och förändrats. Arbetet är tungt med skiftgång och med långa, ibland ensamma, arbetspass, och gränserna mellan sommar- och vinteridrott är inte lika tydlig som tidigare. Utvecklingen har medfört en markant ökning av arbetsuppgifterna utan att bemanningen har kunnat förstärkas annat än marginellt. Det finns en ambition inom förvaltningen att på sikt genomföra förändringar i bemanning, schemaläggning och i maskinparken för att åstadkomma förbättrad arbetsmiljö för denna personalgrupp. Även den nya arbetstidslagsstiftning som träder i kraft 2007 kommer att medföra förändringar av schemaläggning m.m. inom utomhusanläggningarna. Kostnaden för nödvändiga förändringar inom bemanningen och investeringsbehovet i maskinparken kan sammanlagt beräknas till totalt 10 mkr. För närvarande finns inget utrymme i nämndens budget för att åstadkomma dessa förändringar.

Bygga bostäder och utveckla Stockholm

Underhållsbehov i idrottsanläggningarna

Fastighetsunderhållet har som mål att vidmakthålla anläggningarnas värde, funktion, standard, miljö, säkerhet och goda driftekonomi. Med en kraftig ökning av investeringsanslagen under de senaste åren har förvaltningens anläggningsbestånd förändrats väsentligt. Under 2004-2005 med fortsättning under budgetperioden byggs ett stort antal nya konstgräsplaner, och även aktivitetsytorna i simhallarna har utvecklats med

bl.a. nya ytor för gym och barnäventyrsbad. Även det ökade besöksantalet på sim- och idrottshallarna medför ökat slitage främst i simhallsdelarna. Förvaltningen har också byggt nya ishallar över tidigare isrinkar vilket innebär en betydande utökning av säsongen, ett ökat nyttjande och slitage och därmed tillkommande underhållsbehov av de nya byggnadsytorna.

Erfarenheterna hittills visar att konstgräsplaner innebär dels ett betydligt ökat nyttjande jämfört med en naturgräsplan, en ökning från cirka 25 timmar till uppemot 100 timmar per vecka. Dessutom utsträcks nyttjandesäsongen med flera månader och planerna kan under milda vintrar nyttjas redan från mars till långt in i november-december. Detta medför ett ökat slitage och underhållsbehov bl.a. för omklädningsutrymmen och andra kringytor. Det innebär vid en årskostnadsjämförelse betydande skillnader för underhållskostnaderna. Däremot är skillnaden inte lika stor när det gäller övriga driftkostnader, förutsatt att konstgräsplanen inte är uppvärmd. Längre säsong för konstgräsplanerna torde dock innebära ökade energikostnader för planbelysningen.

I två av nämndens större sim- och idrottshallar, i Farsta och Vällingby, måste upprustning av ventilations- och vattenreningsanläggningarna genomföras under kommande treårsperiod. Sammanlagt beräknas kostnaderna till cirka 20 mkr per anläggning, eller totalt 40 mkr. I samband med dessa investeringar planeras även omfattande underhållsåtgärder att genomföras.

Nämnden har vissa år haft möjlighet att avsätta en ökad summa för fastighetsunderhåll. Under åren 2001-2003 ökades underhållsramen för att därefter minska med anledning av nämndens totala finansieringsbehov i budgeten för 2004 och 2005. För åren 2001-2005 redovisas nedan bokförda underhållskostnader samt budget för 2006 (mkr).

<i>Utfall</i>					<i>Budget</i>
<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>
44,4	60,9	66,2	54,5	47,2	43,6

Förvaltningens anläggningsbestånd uppgår idag till 250 000 kvm lokalyta och därutöver tillkommer omfattande aktivitetsytor utomhus i form av friidrottsytor, isbanor, bollplaner, bassängbad m.m. som också kräver underhåll. Om man enbart räknar aktivitetsytor, d.v.s. ytor som nyttjas för själva verksamheten inom- och utomhus, så uppgår ytan sammanlagt till cirka 851 000 kvm. Förvaltningens bedömning är fastighetsunderhållet måste uppgå till minst 60 mkr årligen under kommande år, vilket motsvarar en ökning av anslaget med 15 mkr, för att kapitalförstöring ska kunna undvikas.

Regionalt samarbete

Det är också viktigt att det regionala samarbetet mellan kommunerna vidmakthålls inom idrottsområdet. I många idrotter behövs ett regionalt perspektiv, som exempelvis när det gäller motorsport inte ens bör hållas inom länet utan kan utsträckas till hela Mälardalsregionen. Skyttet måste lösas regionalt, och stödet till handikappidrot-

ten har behov av lösningar som sträcker sig över kommungränserna. När det gäller stora evenemang och satsningen på nya publika evenemangsarenor finns det också anledning att se till behov utöver den enskilda kommunen.

Göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad

Miljöprogram för Stockholm 2003-2006 är inarbetat i idrottsnämndens verksamhetsplan fr.o.m. 2004, men längre tid än den aktuella planeringsperioden krävs för att förverkliga programmets intentioner. I handlingsplanen för idrottsförvaltningens miljöarbete föreslås bl.a. åtgärder för avfall, upphandling, kemikalier, materialval, program för energieffektivisering, egenkontroll av badanläggningar och idrottsplatser. Uppföljningen av Stockholms miljöprogram kommer att kräva nya insatser från förvaltningens sida.

Andra program som förvaltningen har att ta hänsyn till är klimatprogram mot växthusgaser, dagvattenstrategi för Stockholm, vattenprogram för Stockholm, program för biologisk utveckling samt avfallsplan och energiplan. I förvaltningens breda verksamhet så påverkar alla dessa program planering och kostnader. Miljölagstiftningen medför också att rutiner måste anpassas och att kostnaderna ökar för projektering, miljöbedömningar, material och egenkontroll. Hur stora kostnaderna blir för att följa miljölagstiftningen och att förverkliga Stockholms miljöprogram kan inte förvaltningen överblicka idag.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla arbetsmetoder och verktyg för att bl.a. miljö-, hälso- och säkerhetsaspekter ska kunna vägas in i alla beslut. Investeringar i nya arbetsfordon och maskiner skall ske utifrån hänsyn till miljö- och arbetsmiljöpåverkan. Investeringarna i fordon och maskiner fortsätter enligt plan. Vissa förbättringar av städ- och avfallsutrymmen har gjorts i samband med underhållsåtgärder, men många anläggningar saknar fortfarande förutsättningar för en effektiv städning och källsortering. I de äldre anläggningarna behöver avfallsrummen byggas om och göras rymligare, och fortsatta investeringar behöver göras i komprimatorer och städotrustning. Kostnaden för avfallshanteringen har ökat i allmänhet och kommer att öka ytterligare när källsorterat material ska hämtas och specialavfall omhändertas t.ex. farligt avfall, slam, oljor och fetter.

Energianvändningen inom förvaltningens verksamhetsområden skall ytterligare miljöanpassas och effektiviseras. Stora mängder energi och vatten omsätts i anläggningarna och möjligheterna att effektivisera är inte uttömda. En utredning om "Teknik och lönsamhet för miljöanpassad och energieffektiv energiförsörjning av idrottsanläggningar" genomförs under 2006 med medel ur miljömiljarden. Syftet är att beräkna kommande investeringsbehov, driftkostnader och miljöbelastningar.

Flera idrottsytor och byggnader ligger i eller intill skyddsvärda grönytor och känsliga vattendrag och hänsyn till egna utsläpp och omhändertagande av dagvatten måste göras. Stockholms dagvattenstrategi berör förvaltningen på olika sätt bl.a. måste hänsyn tas till vilket dagvatten som levereras till dagvattennätet eller vattendragen.

Dessa åtgärder kan fördyra byggprojekten och ökar kraven på kunskap om materialval t.ex. på val av innehållet i konstgräsmattor.

Bryta segregationen och fördjupa demokratin

Förvaltningens hemsida spelar en viktig roll i informationen till allmänheten. Det är angeläget att under året utöka informationen på hemsidan och göra den än tillgängligare för olika grupper. Samtidigt pågår en aktiv information om nämndens utbud på baden och i sim- och idrottshallarna. Det är också angeläget att förvaltningen fortsätter att på ett medvetet sätt fånga upp information och synpunkter som kommer från idrottsklubbarna och de idrottsaktiva. Detta sker idag genom brukarinflytande på de större idrottsanläggningarna och genom systematisk klagomålshantering.

Brukarmedverkan och brukarinflytande är viktiga inslag i driften av idrottsanläggningar och i utbudet av olika verksamheter. Brukarnas inflytande sker genom anläggningsråd eller genom samråd mellan föreningar och förvaltningen. I flera fall har föreningar redan idag driftsansvar för en idrottsanläggning eller hallvärdskap. Detta bör också kunna utökas till fler föreningar som idag har en dominerande ställning på en idrottsanläggning. Idag finns det sju föreningsdrivna anläggningar som får driftbidrag från idrottsförvaltningen. Anläggningarna är av skiftande karaktär från idrottsplatser med flera planer till en bollplan.

Den verksamhet som bedrivs inom handslagets ram, där regeringen har beviljat riksidrottsförbundet en miljard kronor under en fyraårsperiod för satsningar på idrottens barn- och ungdomsverksamhet, har till mål att öppna dörrarna för fler, hålla tillbaka avgifterna, satsa mer på flickors idrottande, delta i kampen mot droger och intensifiera samarbetet med skolan. Arbetet bedrivs i nära samarbete med stadsdelsförvaltningarna och syftar till att erbjuda elever tillgång till daglig fysisk aktivitet genomförd av föreningsledare, ge en möjlighet att prova och välja en idrott som passar, skapa bestående intresse för idrottsaktiviteter, bilda nätverk och ett långsiktigt samarbete mellan kommun, skola och idrottsrörelsen samt att nå en målgrupp som normalt inte väljer idrott bl.a. genom att erbjuda lekfull verksamhet.

Det idrottspolitiska handlingsprogrammet styr mot jämlikt och jämställt idrottande. Utgångspunkten är som tidigare att både kvinnor och män skall komma till tals, både i utveckling av verksamheten och i arbetsorganisationen. Av detta följer att både kvinnor och män ska vara representerade i alla sammanhang då frågor bereds och beslutas. Idrottssatsningarna ska medverka till ett jämställt idrottande. Satsningen på flickors idrottande i form av bl.a. program för satsning på ridsporten, och utifrån målet att flickor ska tillgodogöras 50 procent av investeringsmedlen ska fullföljas. Under 2007 planeras satsningen på ridanläggningarna att fortsätta.

Ta ansvar för ekonomin

Ekonomiskt resultat 2005

Under 2005 har nämnden haft en ekonomi i balans. Utöver överskott för kapitalkostnader på grund av senarelagda investeringar redovisade nämnden ett överskott om 4,4 mkr. En stor del av förvaltningens kostnader utgörs av kostnader för idrottsdriften och cirka en tredjedel av kostnaderna täcks av intäkter, huvudsakligen från simhallarna och för lokalupplåtelser. Det är därför viktigt för förvaltningens ekonomi att den positiva utvecklingen av simhallsbesöken fortsätter. Under 2005 ökade besöken med närmare 2 % jämfört med 2004, medan badens entréintäkter ökade med 0,5 mkr eller 0,6 %, vilket innebär en minskad ökningstakt än under senare år.

Investeringsbudgeten redovisade 2005 ett överskott om 164,4 mkr på grund av förskjutningar främst avseende konstgräsplaner, uppförande av Skanstullshallen, upprustningen av Af Chapman samt Sättra ridanläggning.

Budget 2006

Utgångsläget inför 2006 är att budgeten bedöms vara i balans, men med viss osäkerhet när det gäller simhallarnas entréintäkter. Ökade kostnader för energi och löner samt ålagda besparingar i budgeten beräknades i verksamhetsplanen kunna finansieras genom ökade intäkter på baden, ökade planhyror, effekt av det nya gymavtalet samt indragning av tjänster och minskade anslag inom centrala avdelningar. En fortsatt stram budgethållning inom förvaltningen och en fortsatt positiv besöksutveckling i simhallarna är nödvändig för att budgetbalansen skall kunna bibehållas.

I budget för 2006 tillfördes nämnden 7 mkr för drift Sjöstadshallen, Hässelbyhallen samt Gubbängens bandybana. Därutöver tillfördes nämnden 11,9 mkr som en satsning på verksamheten i sim- och idrottshallarna. För ökade kapitalkostnader tillfördes nämnden 24,9 mkr.

Inför 2006-2008

Kostnaderna för el, vatten och värme väger tungt i förvaltningens budget. År 2001 uppgick dessa kostnader till 44,4 mkr. År 2005 hade de ökat till 63,2 mkr, en ökning med 42 %. För 2006 beräknas energikostnaderna öka med ytterligare minst 7 mkr. En mindre del av kostnadsökningen beror på tillkommande anläggningar, bl.a. konstgräsplaner vars högre nyttjande medför högre elförbrukning.

Huvudorsaken till kostnadsökningen är höjda taxor. År 2005 uppgick det genomsnittliga elpriset per kilowattimme till 25,8 öre. För 2006 har priset höjts till 35,9 öre. En höjning av elpriset med tio öre per kilowattimme medför ökade kostnader för förvaltningen om 4 mkr. Detta kan innebära betydande svårigheter för förvaltningen att finansiera eventuella kommande taxehöjningar.

Besöken och därmed intäkterna i simhallarna har successivt ökat under den senaste tioårsperioden. En utplaning av dessa kan nödvändiggöra en höjning av förvaltning-

ens taxor och avgifter. Under 2006 kommer en översyn av taxorna att göras, och senast förvaltningens taxor höjdes var 1999.

Den nya arbetstidslagen kommer främst att påverka utomhusidrotten. Schemaläggningen på anläggningarna kommer med all sannolikhet att påverkas. Hur behovet av fler anställda kommer att se ut utreds för närvarande. En konsekvensbeskrivning av den nya lagen kommer att redovisas i april.

INVESTERINGSVERKSAMHET

I budget 2006 uppgår nämndens investeringsbudget för 2007 till 156 mkr, varav 50 mkr avser det årliga anslaget för reinvesteringar, 40 mkr den nya Skanstullhallen, 29 mkr fortsatt satsning på konstgräsplaner, 10 mkr fortsatt upprustning av Af Chapman som beräknas påbörjas 2006 samt 27 mkr den nya Hjulstahallen. Satsningen på konstgräs uppgår totalt till 124 mkr fördelat på åren 2005-2007, och upprustningen av Af Chapman som påbörjades under 2006 omfattar totalt 65 mkr. Utöver nämndens budget har förvaltningen sedan år 2000 årligen kunnat disponera 10 mkr inom trafikinämndens, tidigare gatu- och fastighetsnämndens, budget för tillgänglighetsåtgärder inom idrottsanläggningarna, och denna satsning förväntas fortsätta under budgetperioden.

Inom marknämndens exploateringsprojekt genomförs under budgetperioden även flera projekt där idrottsmark exploateras för bostadsbebyggelse med investeringar i ersättningsanläggningar som följd. Under 2006 påbörjas ett flertal projekt som möjliggörs inom erhållna exploateringsmedel, bl.a. nya arbetslokaler i kvarteret Målkurvan, upprustning av Skarpnäcksfältet, Grimstafältet, Västboda bollplan, Stora Essinge IP och Lisebergs bollplan. Flera av projekten förväntas pågå även under 2007.

Årligt anslag för reinvesteringar

Inom budgeten för reinvesteringar om 50 mkr årligen har förvaltningen kunnat planera för omfattande upprustningar och moderniseringar i stadens bestånd av idrottsanläggningar. Stadion, ridanläggningar, idrottsplatser och sim- och idrottshallar kan efter många år successivt utvecklas vidare med inslag av modernare idrottsytor och nya verksamhetsutbud. Huvuddelen av planerade projekt inom anslaget för reinvesteringar medför inga ökade driftkostnader utöver kapitalkostnader. Ökade kostnader för avskrivningar och intern ränta beaktas i budgetunderlaget.

Idrottsnämnden fastställde i april 1999 ett program för utveckling av ridsporten i Stockholms stad. Därefter har förvaltningen arbetat för att fullfölja den antagna inriktningen. Under åren 2000-2005 har åtgärder inom främst ridanläggningarna i Grimsta, Enskede och Farsta genomförts för sammanlagt cirka 50 mkr. Under åren 2006-2007 planeras åtgärder enligt det ursprungliga programmet för ytterligare närmare 55 mkr, och då även inom Åkeshovs ridanläggning. Därutöver har ett särskilt anslag avsatts i nämndens budget 2006 för den planerade nya ridanläggningen i Sättra. Kostnaden om sammanlagt 55 mkr beräknas belasta åren 2007 och 2008.

Övriga större planerade upprustningsåtgärder under budgetperioden är upprustning av ventilationsanläggningen och förstärkning av vattenreningskapaciteten i sim- och idrottshallarna i Farsta och Vällingby.

Planeringsramen för upprustning av idrottsanläggningar m.m.

För investeringar i nya och befintliga anläggningar förstärktes nämndens budget fr.o.m. 2003 med en planeringsram om 300 mkr fördelad på tre år. Huvuddelen av projekten inom ramen kommer att vara slutförda under 2006. Enligt beslut i idrottsnämnden i februari 2006 begärdes omdisponering av medel inom ramen för att finansiera uppförande av ett nytt ridhus på Grimsta ridanläggning. Kostnaden för ridhuset beräknas till totalt 18 mkr varav cirka 10 mkr förväntas förskjutas till 2007.

Konstgräsplaner

I budget 2005 ingick en särskild satsning om 124 mkr för utbyggnad av konstgräsplaner fördelat på åren 2005-2007 med 49 mkr år 2005, 46 mkr år 2006 och 29 mkr år 2007. Sju av de totalt tretton konstgräsplanerna i programmet beräknas kunna färdigställas under 2006, två har av olika skäl fått utgå och resterande fyra planer beräknas kunna färdigställas under 2007.

Af Chapman

Genomförandebeslut för upprustning av fullriggaren Af Chapman fattades av kommunfullmäktige i januari 2006. Upphandling av entreprenör för upprustningen kommer att genomföras under våren 2006 och tilldelningsbeslut beräknas kunna tas innan sommaren. Därefter sker transport till det varv vars anbud antagits, och med en beräknad varvstid på 6-8 månader räknar förvaltningen med att upprustningen skall vara genomförd före sommaren 2007.

Exploateringsprojekt

Förvaltningen fortsätter samarbetet med markkontoret för att skapa möjligheter till bostadsbyggnation på hela eller delar av idrottsmark som bedöms möjlig att överlåta till annat ändamål. Ett överlåtande kan endast prövas om idrottsnämnden fullt ut kompenseras genom upprustning av befintliga idrottsanläggningar eller byggnation av nya. Flera av projekten som påbörjas under 2006 beräknas slutföras först under 2007, bl.a. Stora Essingens IP, Målkurvan (Majrovägen), Mälarhöjdens IP, Skarpnäcksfältet och Västboda bollplan. Nya områden som är aktuella under budgetperioden är bollplanerna i Axelsberg, Bandhagens skola, Gröndal/Vinterviken, Västerorp/Hägerstensåsen, Abrahamsberg/Olofslund samt Bromstens idrottsplats. Förhandlingar om ersättning för dessa områden pågår, varför inga belopp kan anges i detta läge.

Utveckling av anläggningar efter år 2006

Under senare år har idrottsnämndens genomförda investeringsvolym successivt ökat och de två senaste åren legat på en genomsnittlig nivå om cirka 220 mkr årligen. Ökningen förklaras till stor del av stadens satsning på idrottsanläggningar genom planeringsramen om 300 mkr, satsningen på utbyggnad av konstgräsfotbollsplaner

och även den ökade omfattningen av bostadsexploatering av idrottsmark som genererat ersättningsinvesteringar.

Behovet av fortsatt upprustning och nyinvesteringar i idrottsanläggningar är trots detta fortsatt stort. Genom beslut i kommunfullmäktige pågår i olika skeden planering för utveckling inom olika områden som berör nämndens verksamheter och anläggningar. Helt nya bostadsområden planeras inom staden, bl.a. Hjorthagensområdet, Frihamnen/Loudden och Norra Stationsområdet. Dessa nya stadsdelar medför ökad efterfrågan och ökat behov av idrottsytor i närområdet, både för inomhus- och utomhusidrotter. I samband med bostadsexploatering på Östermalm har ett gemensamt preliminärt inriktningsbeslut fattats av idrottsnämnden och marknämnden i juni 2005 som innehåller bl.a. en fullstor hall med konstgräsplan invid Engelbrektsskolan.

Idrottsnämnden har enligt tidigare beslut i kommunfullmäktige i uppdrag att tillskapa 8-10 nya fullstora idrottshallar, och utifrån tidigare redovisat förslag till placering föreslås bl.a. en dubbel hall på Stora Mossens IP och en hall vid Sjöängsskolan i Älvsjö. I budget 2006 ingår 2 mkr för projektering av en ny sim- och idrottshall i Skarpnäck, och en utbyggnad av Åkeshovs- sim och idrottshall med ett familje- och rekreationsbad har aktualiserats i samband med bostadsbebyggelse i anslutning till hallen. Härutöver har nämnden ett flertal större upprustningsbehov som är svåra att inrymma inom ramen för reinvesteringar om 50 mkr årligen. Bland annat kan nämnas fortsatt upprustning av Stadion, upprustning av Beckomberga sim- och idrotts-hall och Nälstabadets vattenrening samt fortsatt upprustning av omklädningsutrymmen på de bollplaner som försetts med konstgräs.

Förvaltningen föreslår att idrottsnämnden tillförs en utökad planeringsram om 150 mkr årligen under åren 2007-2009 för att möjliggöra fortsatt utveckling av idrottsutbudet i enlighet med pågående planering enligt ovan.